

ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ HENRY KISTEMAECKERS

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΙΟΥ

— Εόφημια !
 — "Α !...
 — Τι έχεις ;... Μά εσύ έγινες πιά άσκη κ' από τ' άσπρόχρωνα σου !... Μπιά ! Μπιά !... Εόφημια ! τι έπαθες ;... Τά μάτια σου πάνε να στρίψουνε... "Ω, άν ήξερα πώς ό έρχομός μου θα σ' έκανε σε τέτοια χάλια !... "Έλα, στρίψου από μπράτσο μου !
 — Μη με ζυγώσω, έγω ; ό άντρας σου ; ό Πουλό σου ;
 — Ψέματα ! Λες ψέματα !... Λες ψέματα !... "Ο Πουλό πέθανε !
 — "Πέθανα ;... Νά κ' ένα νέο πού δέν τό ήξερα !... Αυτό μου φαίνεται πολύ περίεργο, Εόφημια, πολύ περίεργο !... "Όχι, όχι ! δέν εινε δυνατό αυτό ! Είμαι ζωντανός, ζωντανότατος !... Μπορείς μ' άγγιξης !... Διάβολε, δέν πεθαίνει κανείς έτσι εύκολα, εύτυχώς... Θά ήταν κρίμα να ελγα πεθαίνε από τώρα... Δέν είμ' ακόμα ούτε τριάντα πέντε χρόνων... Δόξα οι ό Θεός είμαι πολύ καλά. "Όλα τά δόντια μου εινε γερά, έχω δυνατά πόδια, γερά μάλιστα... Εόφημια, πιστέψέ με... σου δίνω τό λόγο μου, δέν έχω πεθάνει... Ξαναγίσινα μόνο πίσω... Αυτό εινε όλο... Ξαναγίσινα. Και πρόσεξε τώρα, αγαπημένη μου γυναίκα, να σου διακολογηθώ για τήν άπουσία μου !...
 — "Ω !... θά τραλαθώ !... Είσαι πεθαιμένος !... δέν... εινε δυνατό !..."

— "Όλα εινε δυνατά, καλή μου Εόφημια. Καταλαβαίνω καλά, ότι ύστερ' από πέντε χρόνια, δέν έπεριμενες πεινά να έ ξαναβιδής και μάλιστα τόσο μετανοιωμένο... Γι' αυτό, όταν πέρασα τή φράχτη του περιβολού και σε είδα εδω, με πλύνε τ' άσπρόχρωμά σου, είπα μέσα μου : «Πουλό, δέν εινε φρόνιμο τώρα να σκαρφίσω καμιά ιστορία της γυναίκας σου... Μπορεί, άν σε δη άεαφνα, να τής έρθη τίποτε...» Σκαρφίσκα μάλιστα για μιά στιγμή να ξαναγίσινα στο χωριό και να στείλω κανένα να σε προειδοποιήσω... Μά δέ μπόρεσα να τό κάνω... "Ηταν άνωτερο των δυνάμεων μου... Καθώς σε είδα εδω, σκυρμένη πάνω από τή σκάφη σου, όμορφούλα - όμορφούλα, έννοιωσα άμέσως τή καρδιά μου να γίνεται άνω-κάτω... Δέ μπόρεσα να κρατηθώ πια και... ήρθα, χωρίς να σε προειδοποιήσω... Βρίσκε με τ'όσο, Εόφημια... τό άξίζω... Βρίσκε τον Πουλό σου, μά άφησε τον να σε φιλήσω...
 — "Ω !... ή δυστυχισμένη !...
 — "Α ! να !... καταλαβαίνω καλά ότι ή φευγάλα μου θά σ' έβαλε σε μεγάλες έγνοιες... Άναρωτιέμαι μάλιστα πώς μπόρεσες και ταβγαλες πέρα... Άς εινε όμορ, πρόσεξε πρώτα να σου πω γιατί έφυγα... Φταίνε γι' αυτό οι Ταγγάνοι... Έδω και πέντε χρόνια, εκείνη τήν ήμέρα από τήν όποια δέν με ξαναείδες πεινά, καλή μου φτωχή μ' αγαπημένη μου γυναίκοιλα, από τό παζάρι του 'Ισού, όπου είχα πουλήσει τις δύο γελάδες... (Μην άνησυχείς, τό λερτά που πήρα απ' αυτές σου τά φρένο πάλι όσα και άκέραια. Είχαμε πλι τό 'Ισού λίγο άσπρο χρυσάκι, έπειτα λίγο κόκκινο σφραγιωμένο, σ' έπειτα κονιάκι και μπύρες στο καρνετίο με όλα τά παρελόμενα. "Ημουν μ' άλλα λόγια στα κέραια... Φτάνοντας λίγο πιά ψηλά από τήν έπαυλη των Κανού, να σου και βλέπω ένα ταγγιάνικο άμαξόσκιτο πού ή ρόδα του είχε χωθή σ' ένα χαντάκι... "Όλοι οι Ταγγιάνοι πολεμούσαν να τό τραβήξουν έξω. Και τά άλλα και τά σκυλιά κ' ό πατέρας ό Ταγγιάνος κ' ή γυναίκα του κ' ή δύο μελαχρονίες τους κόρες, ή μία από τις όποιες ήταν ή αιτία όλου του κακού. Μά τού κάκω... Τότε κ' έγω τους ζύγωσα και τους είπα : «Σταθήτε τώρα όλοι σας ! θά σας δείξω τι άξίζει για παλληκάρη από τό Βεζέ !...» Και λέγοντας αυτό, ύστερ' δίνω μιά τής ρόδας και άμέσως, νάσου ! όλο τό κάρο ξεκόλλησε από τή γη, σά νάχε γινή άπληθύν ταφια του Θεού... "Ω, θά γελώσες, Εόφημια, άν τους έβλεπες όλους αυτούς τους Ταγγιάνους κατόπι. Μά κιντούσαν με θαυμασμό, σά νάμουν ό ίδιος ό Θεός !... Περίηφανος ίοιτε κ' έγω, τους είπα : «Έμμορξ, θά σας βοηθήσω να σποφέτε τ' άμάξι σας ως τό ψήλομα...» Κι' άμέσως, βρέθηκα πίσω σε' άμάξι κ' άρχισα να σποφάγω, έχοντας κοντά μεν τή μικρότερη κόρη... Ξέρεις, Εόφημια, ήταν ένα μικρό άγόριμ πού πέταγε φωτιές, με μάτια σαν του Σατανά και με μεγάλη μαλλιά μαζαρά καρσαρά, πού έφταναν άπάνω στο γυμνό λαμπο της... Καθώς έγώ έβροθόμια, ή μικροίλα, για να μ' εύχαριστήσχη φαίνεται, μου έλεγε τή μορφα μου !... Κι' άκουμπόιτες όλοένα άπάνω μου και μουδειχνε τά κάτασπρα δόντια της και γελούσε και έχανε διαρκώς τά μαλλιά της, πού μύριζαν νεύδα και κόλαση, κάτ' απ' τή μύτη μου... Τελος πάντων ή μικροίλα έχανε ό,τι μπορούσε... Τόσο πού, φτάνοντας πεινά πάνω στο ψήλομα, όταν οι Ταγγιάνοι με προσάλεσαν να ξεκουραστώ λίγο, δέ δίτασα καθόλου και σκαρφόμωσα πάνω σ' άμάξι

τους... Εόφημια, εδω υπάρχουν πράγματα πού χρειάζονται όρες για να σου τά διηγηθώ, όπως υπάρχουν και άλλα πράγματα πού δέν μπορώ να σου τά πώ, από σεβασμό προς έσένα, τή νόμιμη σύζυγο μου... Τι τά θέλεις ; ή μικροίλα μ' είχε κάνει μέσα στα στήθεα μου... Έτσι κοιμήθηκα όλη τή νύχτα στο άμάξι τους... Μά και τήν άλλη μέρα, μου στάθηκε αδύνατο να τό ξεκολλήσω από χει... Κάθε φορά πού σκεπτόμουν να φύγω, έλεγα μέσα μου : «Πουλό, έμεινες πού έμεινες !... Τι σημασία έχει άν μείνεις ακόμα μιά όρούλα...» Και με τό να λέω έτσι, έμεινα πέντε όλοκληρα χρόνια !... Φαντάσου μάλιστα ότι και με πάντρεψαν με τόν Κουγγάνο τρόπο με τό μικρό άγόριμ τους... Έγώ τότε άφηνα να τόν νουνουν, ό,τι θέλουν, γιατί μου είχαν κάνει, καθώς φαίνεται, μάγια... Κ' έπειτα έλεγα μέσα μου : «Τίποτα όπ' δλ' αυτά δέν πιάναται !... ούτε κ' ό γάμος... "Όλ' αυτά εινε διαβολικά πράγματα !...» Και γυρίζαμε διαρκώς σ' ένα σφοδρό όρώα μέρη... Στη Γερμανία, στην Πολωνία, στην Αδούρια και σ' άλλ' ακόμα πού δέν θυμάμαι πεινά τά όνόματά τους... Οι Ταγγιάνοι μου πλέκανε καλάθια, κλέβανε πατίτες από τά χωράφια... κ' αυτή ήταν δλ' ή δουλειά τους. Μιά μέρα, τέλος, ξεκινήσαμε για να γυρισόμω πίσω στην Γαλλία... Γινόταν εκείνη τήν εποχή κάποιον πανηγύρι στην "Αρλό και θά πηγαίνω κ' έμεις εκεί... Τώρα, Εόφημια, θά σου πω πώς έγιναν τά πράγματα με λίγα λόγια για να μη σε κάνω και συγνανηθής... Ή μικροίλα μου, τό άγόριμ, πέθανε ένα βράδυ... Έίχε φάει ένα δηλητηριασμένο χόρτο και φαρμακοκόπηκε... Μόλις τήν έχωσαν εκείνη στο χάμα, έννοιωσα όλα τά μάγια να λύνονται από πάνω μου... Πήρα τότε τά λερτά των δύο γελάδων πού τάχα χωμένα ανάμεσα σε δύο σανίδες του άμαξιού, πήγα και πού έβυθισα στην έκκληρία και ραντιστηκα, από πάνω ως κάτω, με άγιασμο... Και για... με τώρα, γύρισα... Είμαι μετανοιωμένος, Εόφημια...
 — Μετανοιωμένος ή άμετανοιωτός, είσαι πεθαιμένος...
 — Έγώ ;... πεθαιμένος ;...
 — Ναί, ναί, είσαι πεθαιμένος !...
 — Σοφραντία ! Τι έπιμονή πού τήν έχεις !...
 — Είσαι πεθαιμένος !... Τό λένε και τά χαρτιά πού έχω... Ένα μήνα από τήν ήμέρα πού δέν ξαναφάνηκες πεινά στο σπίτι, μερικά παιδιά μου παίχνα, βρήκαν τό πτώμα σου μέσ' στο παλιό νταμάρι, και πάλιν... "Ω, έστρεπε τά βρισκόσουν και σου έβει, να τό έβλεπες σε τί χάλια ήτανε... "Ω !... ό !... άναγούλιόκα πού σου τό λέω !... Μιά άβδία !... Δέν ειχε πεινά ούτε κεράλι, ούτε τίποτε... Οι χωροφύλακες σ' άναγνωρισαν άμέσως... Τό ίδιο κ' ό κύριος πάρεδρος, κ' ό Βουλό ή ταβερνιάσης, κ' οι γάτονι μας, κ' ό Φινού, κ' όλος ό κόσμος... Κ' έγώ ήμουν σίγουρη πώς ήσουν έσύ, μά δέ σε κιντάξα άπό πολύ κοντά, γιατί άπείδαζα στο χάλια πού ήσουν. Κ' έπειτα, τή στιγμή πού ό χωροφύλακες κ' ό κύριος πάρεδρος σε είχαν άναγνωρίσει, μπορούσα έγώ να μη συμφωνήσω μαζί τους ;... Σ' έλάμνα και μπορούσα να πάς στο νεκροταφείο μου να δής τί τάφο σου έκαναν... Με μάρμαρο, με κάρκελλα με τά όλα του !... Και κάθε χρόνο, τό ψυχοσάββατο, σου πάλιν εκεί και λουλούδια...
 — Άλήθεια, Εόφημια, δέν πιστεύω μ' μου μιλάς σοβαρά. Μου τά ειπες αυτά για να με κάνης να κλάψω...
 — Πήγαινε να δής τόν τάφο σου στο νεκροταφείο... Είμ' όλο-κάθαρος γύρω - γύρω, γιατί πηγαίνω μόνη μου και βγάζω τό χορτάκι πού φυτρώει. Μπορείς μάλιστα να κάνης και μιά προσευχή εκεί για τήν ψυχή σου...
 — Μά, Θεέ μου, αφού είμαι ακόμα έδω ζωντανός ;...
 — Μπορεί να είσαι έδω, μά είσαι πεθαιμένος !...
 — "Ω, Θεέ μου, πώς μπορεί να είμαι πεθαιμένος, αφού είμαι ζωντανός ;
 — Έγώ σου λέω ότι δέν μπορεί να είσαι ζωντανός αφού είσαι πεθαιμένος. Αυτό λένε τά χαρτιά πού έχω... Αυτό ειπε κ' ό νόμος. Και δέ μπορεί να είσαι όλο μ' έμεινες από τό νόμο !... Άπόδειξέ ότι μ' άφησε και παντρεύηκα, έπειδή δέν ήθελα να γερόσω χέμα, με τόν 'Αλέξη, τόν άμάξι...
 — Ξαναπαντρώ... Έσύ !... Ξαναπίστο άξέμια μιά φορά για να τ' άκούσω καλά... Πίσ' στο ! μη σου έδωσω μά και σου βουλώσω τά μούτρα... Φτάνουν πια τά λόγια !... Είμαι έγώ, ό Πουλό, ό ίδιος, ζωντανός, και γυρίζω στο σπίτι μου, γιατί έτσι μου έκανε τό γούστο και γιατί στο σπίτι ή σούτα εινε πάντοτε έτοιμη στην όρα της !... Και θέλω τό σπίτι μου και τή γυναίκα μου, μ' άκούεις ; τή γυναίκα μου !...
 — Τι θέλεις να σου κάνω έγώ ;... Πήγαινε να τή ζητήσης από τόν άντρα μου !...
 HENRY KISTEMAECKERS

"Έγώ πέθανα ;...
 Ο' άσπεύσσαι !..."

